

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра теорії спорту та фізичної культури

Задорожна О.Р.

**Програмно-нормативне забезпечення підготовки спортсменів до
Олімпійських ігор**

Лекція

з дисципліни „Підготовка національних команд до ОІ” (магістри)

ЛЬВІВ - 2018

Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення підготовки спортсменів до Олімпійських ігор.

1. Основні поняття дисципліни.
2. Законодавча база розвитку системи олімпійської підготовки в Україні.
3. Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року.
4. Положення про центр олімпійської підготовки.

1. Основні поняття дисципліни

Вид спорту – різновид змагальної діяльності у спорті, що здійснюється з дотриманням визначених правил.

Громадська організація фізкультурно-спортивної спрямованості – об'єднання громадян, яке створюється з метою задоволення потреб його членів у сфері фізичної культури і спорту.

Дитячий спорт – напрям спорту, який забезпечує ознайомлення дітей з видами спорту та виявлення їх здібностей до подальших занять спортом.

Дитячо-юнацький спорт – напрям спорту, який забезпечує залучення дітей для занять певним видом спорту із дитячого спорту для здійснення їх спортивної спеціалізації та забезпечення умов для переходу до резервного спорту.

Розвиток дитячо-юнацького спорту забезпечують суб'єкти сфери фізичної культури і спорту, зокрема дитячо-юнацькі спортивні школи та відповідні спортивні клуби.

Дитячо-юнацькі спортивні школи є позашкільними навчальними закладами спортивного профілю – закладами фізичної культури і спорту, які забезпечують розвиток здібностей вихованців в обраному виді спорту, визнаному в Україні, створюють необхідні умови для гармонійного виховання, фізичного розвитку, повноцінного оздоровлення, змістовного відпочинку і дозвілля дітей та молоді, самореалізації, набуття навичок здорового способу життя, підготовки спортсменів для резервного спорту.

Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України – документ, у якому на відповідний рік визначаються організаційні та фінансові питання щодо забезпечення проведення відповідних заходів та який затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту у встановленому ним порядку.

Заклад фізичної культури і спорту – юридична особа, що забезпечує розвиток фізичної культури і спорту шляхом, зокрема, надання фізкультурно-спортивних послуг. Закладами фізичної культури і спорту, зокрема, є: спортивні клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю, школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту вищих навчальних закладів, фізкультурно-оздоровчі заклади, центри фізичного здоров'я населення, центри фізичної культури і спорту інвалідів.

Масовий спорт (спорт для всіх) – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей під час їх дозвілля для зміцнення здоров'я.

Навчально-тренувальні збори – спортивні заходи, що здійснюються організаторами спортивних заходів для підготовки спортсменів до участі у спортивних змаганнях.

Організатор фізкультурно-оздоровчих або спортивних заходів – юридична (юридичні) або фізична (фізичні) особа (особи), яка (які) ініціювала (ініціювали) та проводить (проводять) фізкультурно-оздоровчі або спортивні заходи та здійснює (здійснюють) організаційне, фінансове та інше забезпечення підготовки і проведення цих заходів.

Резервний спорт – напрям спорту, який забезпечує у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту, здійснення відбору обдарованих дітей та молоді для занять певним видом спорту, створення умов для максимального розвитку їхніх індивідуальних здібностей з метою досягнення високих спортивних результатів, забезпечення умов для переходу до спорту вищих досягнень та поповнення основного складу національних збірних команд.

Спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю є навчальними закладами системи загальної середньої освіти або вищими навчальними закладами – закладами фізичної культури і спорту, які забезпечують відбір та спортивну підготовку найобдарованіших дітей та молоді, створюють умови для розвитку їхніх індивідуальних здібностей з метою досягнення високих спортивних результатів та поповнення національних збірних команд у поєднанні із здобуттям учнями та студентами відповідної освіти.

Спорт – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на виявлення та уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній та іншій видах підготовленості шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них. Спорт має такі напрями: дитячий

спорт, дитячо-юнацький спорт, резервний спорт, спорт вищих досягнень, професійний спорт, спорт ветеранів, олімпійський спорт, неолімпійський спорт, спорт інвалідів тощо.

Спортивна діяльність – заходи, що здійснюються суб'єктами сфери фізичної культури і спорту для розвитку спорту.

Спортивне змагання – захід, що проводиться організатором спортивних заходів з метою порівняння досягнень спортсменів та визначення переможців відповідно до правил спортивних змагань з видів спорту та затвердженого організатором спортивних заходів положення (регламенту) про ці змагання, що відповідає визначеним центральним органом виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту вимогам.

Спортивні заходи – спортивні змагання та/або навчально-тренувальні збори.

Спортивні клуби є закладами фізичної культури і спорту, які забезпечують розвиток визначених напрямів фізичної культури і спорту, видів спорту, здійснюють фізкультурно-оздоровчу та/або спортивну діяльність, надають фізкультурно-спортивні послуги.

Спортивні федерації (асоціації, спілки, об'єднання тощо) (далі – спортивні федерації) – громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості, основними завданнями яких є:

- забезпечення інтересів членів відповідних спортивних федерацій у сфері спорту, в тому числі сприяння захисту їх соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних та інших інтересів;
- сприяння розвитку відповідного виду (видів) спорту шляхом участі у розробленні та виконанні відповідних програм;
- залучення різних груп населення до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності;
- сприяння підготовці спортсменів національних збірних команд та забезпечення їх участі в офіційних міжнародних спортивних змаганнях;
- організація та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів;
- участь у здійсненні кадрового забезпечення розвитку відповідного виду (видів) спорту;
- сприяння розвитку міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури і спорту.

Спортсмен – фізична особа, яка систематично займається певним видом (видами) спорту та бере участь у спортивних змаганнях.

Суб'єкти сфери фізичної культури і спорту – фізичні або юридичні особи, які здійснюють свою діяльність з метою розвитку фізичної культури і спорту. Суб'єктами сфери фізичної культури і спорту є: фізичні особи, які займаються фізичною культурою і спортом, у тому числі спортсмени; фахівці сфери фізичної культури і спорту; заклади фізичної культури і спорту; відповідні органи влади.

Фізкультурно-оздоровчі заклади (центри, комплекси, клуби, студії тощо) – заклади фізичної культури і спорту, які здійснюють фізкультурно-оздоровчу діяльність.

Фізкультурно-оздоровчі заходи – заходи, що здійснюються організаторами фізкультурно-оздоровчих заходів для залучення різних груп населення до занять фізичною культурою.

Фізкультурно-спортивні послуги – організація та проведення суб'єктами сфери фізичної культури і спорту фізкультурно-оздоровчої діяльності та/або фізкультурно-спортивної реабілітації інвалідів або підготовки спортсменів до змагань з видів спорту, визнаних в Україні.

Школи вищої спортивної майстерності – заклади фізичної культури і спорту, які забезпечують підготовку спортсменів резервного спорту та спорту вищих досягнень шляхом проведення постійно діючих навчально-тренувальних зборів та участь спортсменів у відповідних змаганнях.

Центри олімпійської підготовки – заклади фізичної культури і спорту, які забезпечують підготовку спортсменів національних збірних команд з олімпійських видів спорту шляхом проведення постійно діючих навчально-тренувальних зборів на спортивних спорудах, де створені умови для проживання, харчування спортсменів, належного медичного та наукового забезпечення їх підготовки, та участь спортсменів у відповідних змаганнях.

Центри студентського спорту вищих навчальних закладів – заклади фізичної культури і спорту, які забезпечують створення умов для поєднання навчання у вищому навчальному закладі та підготовки студентів, зокрема, до участі у чемпіонатах Європи та світу серед студентів з видів спорту, визнаних в Україні, Всесвітніх універсіадах.

Центри фізичної культури і спорту інвалідів – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, створює

спеціалізований державний заклад - Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів, який забезпечує належні умови для реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту інвалідів, здійснює заходи з організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності інвалідів, у тому числі щодо спорту вищих досягнень, фізкультурно-спортивної реабілітації інвалідів.

2. Законодавча база розвитку системи олімпійської підготовки в Україні.

Принциповим моментом стратегії сучасної олімпійської підготовки команд, що успішно виступають, є концентрація організаційних, матеріально-технічних, методичних і медико-біологічних ресурсів для підготовки спортсменів, здатних перемогти на Іграх Олімпіади. Впровадження такого підходу завжди приводило до високих досягнень лідерів, завоюванню медалей. Раціональна система підготовки, що має державну підтримку, є обов'язковою умовою успішного виступу спортсменів. При цьому вона передбачає, що, починаючи з етапу відбору і початкової підготовки дітей і завершуючи підготовкою спортсменів високого класу і їхнім виступом на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу і Європи, необхідно від 8 до 10 років.

З цією метою в Україні розроблена нормативно-правова база для забезпечення і подальшого удосконалення організаційних основ олімпійської підготовки, що включає:

- Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту;
- Закон України „Про внесення змін і доповнень до Закону України про фізичну культуру і спорт”;
- Закон України „Про фізичну культуру і спорт”;
- Закон України „Про антидопінговий контроль у спорті”;
- Закон України „Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні”;
- Цільову комплексну програму „Фізичне виховання – здоров'я нації”;
- Цільові комплексні програми підготовки спортсменів України до літніх і зимових Олімпійських ігор;
- Указ Президента України „Про підготовку та участь спортсменів України в Олімпійських і Параолімпійських іграх, Всесвітніх іграх глухих, Всесвітніх Універсиадах, чемпіонатах світу та Європи”;
- Указ Президента України „Про додаткові заходи щодо державної підтримки розвитку фізичної культури і спорту в Україні”;
- Постанову Кабінету Міністрів України „Про заходи щодо підготовки та участі спортсменів України в ХІХ зимових, ХХVІІІ літніх

Олімпійських, VIII зимових і XII літніх Параолімпійських іграх, Всесвітніх іграх глухих, Всесвітніх Універсіадах, чемпіонатах світу та Європи”;

- Постанову Кабінету Міністрів України „Про невідкладні заходи щодо розвитку дитячо-юнацького спорту, створення сучасних олімпійських навчально-тренувальних баз, забезпечення підготовки національної збірної команди України до XXVIII літніх Олімпійських ігор”.

До заходів, здатних підвищити ефективність організаційних, правових, нормативних і методичних основ олімпійської підготовки, відносять: удосконалення системи підготовки національних збірних команд, спортивного резерву; підвищення якості функціонування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, СДЮСШ, шкіл вищої спортивної майстерності і центрів олімпійської підготовки. Однак існуюча система підготовки спортсменів вищої кваліфікації і дитячо-юнацького спорту, що повинна готувати перспективних спортсменів для участі в Олімпійських іграх, знаходиться в складному становищі: недостатнє фінансування, слабка матеріально-технічна база, низький рівень кадрового потенціалу і т.п.

Управління підготовкою спортсменів України можна уявити у вигляді своєрідної вертикалі. Так, підготовка резервів збірних команд здійснюється в дитячо-юнацьких спортивних школах, училищах, спортивних клубах, школах вищої спортивної майстерності, центрах олімпійської підготовки, вищих навчальних закладах.

Водночас у системи підготовки спортивного резерву задіяно близько 3500 спортсменів (ШВСМ, збірні команди, Центри олімпійської підготовки).

Однією з найважливіших ланкою олімпійської підготовки є Центри олімпійської підготовки і школи вищої спортивної майстерності. Як відомо, у резервному складі збірних команд України за даними Держкомспорту в 2004 році числилося більше 3 тисяч спортсменів з 39 видів спорту і 300 олімпійських дисциплін.

У 28 Центрах олімпійської підготовки (за станом на грудень 2004 року) проходили підготовку 1000 осіб. Одночасно таку ж підготовку здійснює 32 школи вищої спортивної майстерності, що дублюють функції ЦОПів.

Існуючі 28 Центрів олімпійської підготовки діють у 15 регіонах України, у яких тренуються 960 чоловік постійного складу і 590 – перемінного.

З цієї кількості тільки 88 спортсменів по 17 видам спорту взяли участь в Олімпійських іграх в Афінах, що складає тільки 35% від загальної кількості учасників Ігор. З тих, хто ввійшов у число 6 кращих на Іграх – тільки 32 спортсмена з таких Центрів (30%).

Наприклад, Центр олімпійської підготовки в м. Дніпропетровську забезпечує 13 видів спорту з контингентом постійного і перемінного складу більше 900 спортсменів, куди включена більшість членів збірних команд

області. У Запорізькій і Черкаській областях такі Центри здійснюють підготовку з 10 видів спорту, Миколаївський – 7, Хмельницькій – по 6. В окремих Центрах підготовка ведеться з неолімпійських видів спорту (Вінниця - акробатика, Черкаси – пауерліфтинг).

3. Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року.

Мета і завдання Стратегії. Метою Стратегії є формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року, впровадження нової, сучасної моделі такої підготовки, що дасть змогу конкурувати з провідними державами на Олімпійських іграх, забезпечити виховання молоді в дусі олімпізму, пропагування здорового способу життя, підвищення міжнародного авторитету держави.

Завданнями Стратегії є: удосконалення системи фізичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах, дитячо-юнацького спорту, резервного олімпійського спорту та олімпійського спорту вищих досягнень; створення нормативно-правових, фінансових, матеріально-технічних, кадрових, науково-методичних і медичних засад для забезпечення ефективної олімпійської підготовки.

Основні напрями реалізації Стратегії

Основними напрямками реалізації Стратегії є:

- розробка нормативних документів, що регулюють діяльність суб'єктів системи дитячо-юнацького, резервного олімпійського спорту та олімпійського спорту вищих досягнень; оновлення навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів та програм підготовки для дитячо-юнацьких спортивних шкіл з видів спорту з урахуванням вимог міжнародних спортивних організацій, правил змагань та новітніх досягнень науки, зокрема медицини;
- залучення до процесу фізичного виховання висококваліфікованих спеціалістів;
- запровадження клубної системи організації занять спортом у загальноосвітніх навчальних закладах;
- запровадження електронного паспорту спортсмена - від вихованця дитячо-юнацької спортивної школи до члена національної збірної команди;
- удосконалення процесу відбору обдарованих дітей, які мають високий рівень підготовленості та здатні під час навчально-тренувальних занять витримувати значні фізичні навантаження, для подальшого залучення їх до системи резервного спорту;

- реформування закладів резервного олімпійського спорту та залучення до викладацької діяльності провідних тренерів;

- затвердження критеріїв пріоритетності видів спорту; формування штатних збірних команд фізкультурно-спортивних товариств і відомств; розроблення генеральних планів розвитку пріоритетних олімпійських видів спорту;

- здійснення заходів для підвищення престижу українського олімпійського спорту на міжнародній арені; збереження та реконструкція баз олімпійської підготовки, їх модернізація та утримання в належному технічному стані; внесення змін до державних будівельних норм, що регулюють будівництво спортивних споруд, та посилення контролю за їх упровадженням;

- поступове оновлення матеріально-технічної бази дитячо-юнацьких спортивних шкіл і загальноосвітніх навчальних закладів;

- розвиток вітчизняного виробництва товарів спортивного призначення;

- оптимізація мережі вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку спеціалістів з фізичної культури і спорту, відповідно до загальнодержавних, регіональних і галузевих потреб у кваліфікованих кадрах;

- удосконалення системи перепідготовки і підвищення кваліфікації тренерів;

- визначення пріоритетів прикладної науки, орієнтованої на розв'язання проблем спорту вищих досягнень, проведення на конкурсних засадах наукових досліджень за державним замовленням та втілення їх результатів у практику олімпійської підготовки;

- залучення молодих учених до розроблення новітніх технологій підвищення показників функціонального стану спортсмена та відновлення після значних фізичних навантажень;

- удосконалення системи медичного забезпечення спортсменів;

- організація збалансованого харчування спортсменів та відновлювальних заходів залежно від рівня навантаження у процесі тренування;

- профілактика застосування допінгових препаратів у спорті та підвищення рівня відповідальності за їх застосування;

- визначення показників розрахунку витрат, пов'язаних з організацією та проведенням навчально-тренувальних і спортивних заходів серед вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл;

- унормування системи оплати праці тренерів залежно від спортивного результату;

- забезпечення фінансування розвитку пріоритетних олімпійських видів спорту через всеукраїнські спортивні федерації шляхом делегування їм відповідних повноважень.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії. Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюється за рахунок коштів, передбачених відповідним державним органам, установам та організаціям у державному бюджеті на відповідний рік, та інших не заборонених законодавством джерел.

Очікувані результати. Реалізація Стратегії дасть змогу забезпечити:

- успішну участь українських спортсменів у міжнародних змаганнях різного рівня;
- виховання молоді в дусі олімпізму, пропагування здорового способу життя, підвищення міжнародного авторитету держави;
- залучення до 20 відсотків дітей шкільного віку до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах, створення умов для розвитку резервного спорту та ефективного поповнення складу національних збірних команд.

4. Положення про центр олімпійської підготовки

Центр олімпійської підготовки (далі - центр) – заклад фізичної культури і спорту, який забезпечує підготовку спортсменів національних збірних команд з олімпійських видів спорту шляхом проведення постійно діючих навчально-тренувальних зборів на спортивних спорудах, де створені умови для проживання, харчування спортсменів, належного медичного та наукового забезпечення їх підготовки, та участь спортсменів у відповідних змаганнях.

Центр у своїй діяльності керується Конституцією ([254к/96-ВР](#)) та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Мінмолодьспорту, іншими актами законодавства, цим Положенням та власним статутом (положенням).

Головним завданням центру є підготовка спортсменів національних збірних команд України з олімпійських видів спорту, здатних успішно виступати на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу, Європи, інших міжнародних та всеукраїнських змаганнях.

Організаційно-правові засади діяльності Центру

Засновниками центрів можуть бути: Мінмолодьспорт; місцеві держадміністрації; органи місцевого самоврядування; спортивні федерації, фізкультурно-спортивні товариства, інші громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості; вищі навчальні заклади з фізичної культури і спорту.

Центр є юридичною особою. Державні та комунальні центри утворюються у формі відповідно державних та комунальних установ, а інші центри – в організаційно-правовій формі, визначеній засновником. Заклади фізичної культури і спорту набувають статусу центру за рішенням Мінмолодьспорту, що приймається за поданням засновника у разі відповідності таких закладів вимогам, визначеним цим Положенням.

Мінмолодьспорт надає закладу фізичної культури і спорту статусу центру за наявності у ньому:

- кваліфікованого тренерсько-викладацького складу;
- спортсменів, які відповідають вимогам для зарахування до центру;
- власної спортивної бази або спортивної бази, наданої центру в довгострокове користування строком не менш як на чотири роки;
- спеціального інвентарю та обладнання, передбаченого для певного виду спорту;
- місць для харчування та проживання спортсменів протягом року;
- приміщення та обладнання, призначених для проведення реабілітаційно-відновлювальних заходів;
- можливості проведення постійно діючих навчально-тренувальних зборів; можливості фінансування участі спортсменів у спортивних змаганнях.

Мінмолодьспорт координує та контролює в межах повноважень діяльність центрів незалежно від форми власності та підпорядкування і у разі виявлення факту невідповідності центру вимогам має право позбавити відповідний заклад фізичної культури і спорту статусу центру. У такому разі засновник вносить відповідні зміни до установчих документів зазначеного закладу або проводить процедуру припинення його діяльності.

Центр діє на підставі статуту (положення), що розробляється на основі цього Положення та затверджується його засновником за погодженням з Мінмолодьспортом.

Центр забезпечує розвиток одного або кількох олімпійських видів спорту.

Організація діяльності та навчально-тренувальної роботи центру.

Центр організовує свою роботу з постійним (змінним) складом спортсменів, який затверджується засновником з урахуванням пропозицій спортивних федерацій та за погодженням з Мінмолодьспортом. Склад спортсменів державного центру затверджується наказом Мінмолодьспорту з урахуванням пропозицій спортивних федерацій. Протягом року до складу спортсменів центру можуть вноситися в установленому порядку у разі потреби зміни. До складу центру зараховуються спортсмени - громадяни України, які протягом останніх двох років посідали не нижче:

- 1-8 місця в Олімпійських іграх, чемпіонатах світу своєї вікової групи, у фіналах кубків світу;

- 1-6 місця в чемпіонатах Європи своєї вікової групи;
- 1-6 місця в чемпіонатах України серед різних вікових груп.

Вікові групи спортсменів визначаються відповідно до вимог міжнародних спортивних федерацій з олімпійських видів спорту. Зарахування спортсменів здійснюється на підставі їх особистих заяв наказом центру. Обов'язковою умовою для зарахування та подальшого перебування у центрі є наявність медичного висновку про стан здоров'я спортсмена та проходження ним поглибленого медичного огляду двічі на рік.

Спортсмени, які займаються у дитячо-юнацьких спортивних школах, спеціалізованих дитячо-юнацьких школах олімпійського резерву, спеціалізованих навчальних закладах спортивного профілю, можуть зараховуватися тільки до змінного складу центру.

З тренером центру укладається трудовий договір. Вимогами до тренера є наявність вихованців, які зараховані до постійного складу центру, досвід роботи, повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки.

У центрі може вводитися посада старшого тренера відділення у разі, коли під його керівництвом працює три та більше тренерів. У разі потреби до проведення навчально-тренувальних зборів центру можуть залучатися тренери, які мають досвід підготовки спортсменів вищих категорій в Україні та за кордоном.

Основною формою навчально-тренувальної роботи в центрі є проведення постійно діючих навчально-тренувальних зборів тривалістю до 250 днів на рік.

Проведення навчально-тренувального збору в центрі здійснюється на підставі відповідного наказу директора центру. Строки проведення такого збору визначаються з урахування затверджених в установленому порядку індивідуальних планів підготовки спортсменів.

Планування діяльності центру здійснюється на календарний рік. План роботи відділення центру з певного виду спорту складається старшим тренером (у разі відсутності старшого тренера – тренером) відділення та затверджується директором центру. Під час проведення навчальнотренувальних зборів та участі у всеукраїнських змаганнях спортсмени забезпечуються харчуванням, місцем для розміщення, лікарськими засобами та виробами медичного призначення, тренери - харчуванням та місцем для розміщення відповідно до норм, затверджених в установленому порядку.

Навчально-тренувальні збори центру проводяться на території України. Проведення навчально-тренувального збору за кордоном допускається у разі відсутності на території України належних умов для підготовки спортсменів центру.

Відрядження спортсменів та тренерів центру на спортивні заходи в межах України та за кордон здійснюється відповідно до законодавства в межах затвердженого кошторису.

Організація медичного супроводження спортсменів центру та робота медичних працівників центру здійснюється в установленому порядку.

Центр в межах затвердженого кошторису забезпечує спортсменів постійного складу спортивним одягом, спортивним спеціальним взуттям, спортивним інвентарем індивідуального користування, тренерів – спортивним одягом відповідно до норм, затверджених в установленому порядку.

Центр створює умови для науково-методичного забезпечення навчально-тренувального процесу.

Результативність роботи центру визначається за рейтингом спортсменів за підсумками результатів виступу у змаганнях з олімпійських видів спорту, затвердженим в установленому порядку.

Центр подає щороку засновникові та Мінмолодьспорту звіт про виконання плану роботи та результати виступу спортсменів у змаганнях - до 15 січня з літніх олімпійських видів спорту і до 1 травня - із зимових олімпійських видів спорту.

Планування діяльності центру, вимоги до обліку та звітності . План роботи центру затверджується засновником. Перелік документів, які повинен мати центр, порядок обліку та звітності затверджуються Мінмолодьспортом. Ведення діловодства, бухгалтерського обліку та звітності здійснюється згідно із законодавством.

Керівництво діяльністю центру. Безпосереднє керівництво діяльністю центру здійснює **директор**, який призначається на посаду та звільняється з посади його засновником. На посаду директора центру призначається особа, яка є громадянином України, має вищу освіту відповідного напрямку підготовки за ступенем “магістр”, стаж роботи у закладах фізичної культури та спорту та організаціях фізкультурно-спортивної спрямованості не менш як три роки.

Директор центру:

- здійснює загальне керівництво діяльністю центру, забезпечує раціональний добір та розстановку кадрів, забезпечує створення належних умов для підвищення фахового рівня працівників;
- затверджує в установленому порядку за погодженням із засновником структуру центру, контролює додержання виконавчої та фінансової дисципліни;
- несе відповідальність перед засновником за результати навчально-тренувальної та спортивної роботи;

- забезпечує підготовку та подає на затвердження засновнику кошторис на календарний рік і штатний розпис центру;
- забезпечує дотримання вимог законодавства про охорону здоров'я та праці, антидопінгового законодавства, санітарно-гігієнічних, протипожежних норм і правил, техніки безпеки та несе за це відповідальність;
- розпоряджається в установленому порядку майном і коштами центру, вчиняє правочини, відкриває рахунки в установах банків або органах Казначейства;
- видає у межах своїх повноважень накази та розпорядження і контролює їх виконання; затверджує посадові інструкції працівників;
- призначає на посаду і звільняє з посади тренерів та інших фахівців центру відповідно до законодавства;
- установлює надбавки і розглядає питання щодо надання доплат, премій і матеріальної допомоги тренерам та іншим фахівцям центру, вживає інших заходів заохочення, а також дисциплінарного впливу;
- несе відповідальність за виконання покладених на центр завдань, за результати фінансово-господарської діяльності, стан і збереження матеріально технічної бази та іншого майна, переданого в користування та володіння центру.

Посада заступника директора із спортивної роботи вводиться за наявності не менш як трьох відділень з видів спорту.

Заступник директора із спортивної роботи повинен мати спеціальну освіту за відповідним ступенем вищої освіти та досвід роботи у закладах фізичної культури та спорту та організаціях фізкультурно-спортивної спрямованості не менш як два роки.

Посада заступника директора з адміністративно-господарської роботи вводиться за наявності власної матеріально-технічної бази. Заступник директора з адміністративно-господарської роботи повинен мати спеціальну освіту за відповідним ступенем вищої освіти та досвід адміністративно-господарської роботи.

На посаду інструктора-методиста центру призначається фахівець, який має вищу освіту за ступенем не нижче "бакалавра".

Фінансово-господарська діяльність та матеріально-технічна база Центру. Фінансово-господарська діяльність центру провадиться відповідно до законодавства та статуту (положення) центру.

Фінансування центру здійснюється за рахунок коштів засновника та інших джерел, не заборонених законодавством.

Фінансування державних та комунальних центрів здійснюється за рахунок коштів відповідного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством.

Кошторис на календарний рік та штатний розпис центру затверджуються засновником за поданням директора центру.

Надходження, які центр отримує від надання платних послуг, використовуються відповідно до законодавства та статуту (положення) центру.

Матеріально-технічна база центру може включати адміністративні приміщення та спортивні споруди (басейни, ігрові поля, спортивні зали, інші споруди тощо), харчоблок, місця для проживання, підсобні приміщення, спортивний інвентар та обладнання, засоби зв'язку, оргтехніку, транспортні засоби, зокрема спеціалізовані для навчально-тренувальної та спортивної роботи, земельні ділянки, інше рухоме і нерухоме майно, що перебуває в його користуванні, та інші матеріальні цінності.

Для забезпечення діяльності та проведення навчально-тренувальної роботи центру можуть надаватися в користування спортивні об'єкти, культурні, оздоровчі та інші споруди закладів фізичної культури і спорту, інших підприємств, установ та організацій на пільгових умовах. Порядок надання зазначених об'єктів у користування визначається відповідно до законодавства.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю центру здійснюється в установленому законодавством порядку.

Діяльність центру у рамках міжнародного співробітництва здійснюється відповідно до законодавства.

Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. Удосконалення структури та змісту навчальної дисципліни „Професійна майстерність тренера” / Юрій Бріскін, Аліна Передерій, Мар'ян Пітин, Євген Приступа // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2010. – № 1. – С. 74–80.

2. Briskin Y. Indicators of special training of highly skilled archers in pre mesocycle / Yuriy Briskin, Maryan Pityn, Sergey Antonov // Journal of Physical Education and Sport (JPES). – 2011 – Vol. 11, art 51. – P. 336–341.

3. Дрюков В. О. Науково-методичне та медичне забезпечення спортсменів у спорті найвищих досягнень / В. О. Дрюков, Т. Є. Містулова. – Київ : Наукова думка, 2004. – 277 с.

4. Дрюков В.О. Організація та напрями педагогічного супроводу підготовки збірних команд України до Ігор ХХІХ Олімпіади в Пекіні (на матеріалі фехтування) // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2008. – № 14. – С. 31–37.

5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>

6. Игры ХХІХ Олимпиады и направления совершенствования олимпийской подготовки спортсменов Украины // В. Н. Платонов,

Ю. А. Павленко, О. А. Шинкарук [и др.] // Наука в олимпийском спорте. – 2009. – С. 24–26.

7. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : [учеб. для студ. высш. учеб. завед. физ. воспитания и спорта] / В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2004. – 808 с. – ISBN 966-7133-64-8.

8. Платонов В. Н. Спорт высших достижений и подготовка национальных команд к Олимпийским играм / В. Н. Платонов. – Москва : Советский спорт, 2010. – 310 с.

9. Платонов В. Олимпийская подготовка национальной команды США: победы, поражения, проблемы [Электронный ресурс] / В. Платонов, С. Масри // Наука в олимпийском спорте. – 2004. – № 2. – С. 30–35.

10. Положення про центр олімпійської підготовки (від 7 вересня 2011 р. N 948) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/948-2011-%D0%BF>

11. Шинкарук О. А. Отбор спортсменов и ориентация их подготовки в процессе многолетнего совершенствования (на материале олимпийских видов спорта) / О. А. Шинкарук. – Киев : Олимп. л-ра, 2011. – 360 с.

12. Шинкарук О. Особливості олімпійської підготовки спортсменів у зарубіжних країнах / О. Шинкарук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2012. – № 1(17). – С. 126–130.

13. Шкретій Ю. М. Організаційне і програмно-нормативне забезпечення олімпійської підготовки [Електронний ресурс] / Ю. М. Шкретій // Спортивна наука України. – 2006. – № 1(2). – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/SNU/2006-1/06sjmtot.pdf>.

14. Pityn M. Features of theoretical training in combative sports / Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha // Journal of Physical Education and Sport. – 2013. – Vol. 13(2), art 32. – P. 195–198.

Допоміжна:

1. Брискин Ю. А. Структура и содержание теоретической подготовки фехтовальщиков / Брискин Ю. А., Питын М. П., Задорожная О. Р. // Физическое воспитание студентов. – 2013. – № 4. – С. 10–14.

2. Бріскін Ю. Освіченість фехтувальників з теорії обраного виду спорту та олімпізму на різних етапах багаторічної підготовки / Бріскін Юрій, Пітин Мар'ян, Задорожна Ольга // Теорія та методика фізичного виховання. – 2012. – № 5. – С. 3–7.

3. Bergsgard N. A. Sport Policy: a comparative analysis of stability and change / N. A. Bergsgard, B. Houlihan, P. Mangset, S. I. Nodland, H. Rommetvedt. – Elsevier, 2007. – 285 p.

4. Houlihan B. Comparative Elite Sport Development: systems, structures and public policy / eds. by B. Houlihan, M. Green. – Oxford, 2008. – 320 p.

5. Бурк В. Спорт в Китае: история развития и современное состояние / В. Бурк // Наука в олимпийском спорте. – 2014. – № 1. – С. 54–59.

6. Вацеба О. Організаційні та програмно-нормативні засади підготовки до реалізації стратегічного національного проекту "ОЛІМПІЙСЬКА НАДІЯ – 2022" / Оксана Вацеба // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2014

7. Ву Хау Система научного и медицинского обеспечения спортсменов олимпийской команды Китая [Электронный ресурс] / Ву Хау // Наука в олимпийском спорте. – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/NOS/2009_2/NvOS_2_2009_arts_pdf/Art_3.pdf

8. Задорожна О. Значущість компонентів теоретичної підготовки фехтувальників на різних етапах багаторічного удосконалення / Ольга Задорожна, Мар'ян Пітин // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2012. – № 1. – С. 212–215.

9. Задорожна О. Результативність провідних спортсменок України у командних змаганнях із фехтування на шпагах (на прикладі сезону 2014–2015 рр.) / Задорожна О. Р., Семеряк З. С., Гошко А. Є. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2017. – № 2(83). – С. 40–44.

10. Задорожна О. Порівняльний аналіз результативності шпажисток збірної команди України в особистих та командних змаганнях / Задорожна О. Р., Семеряк З. С., Свистіль Ю. В. // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2017. – Вип. 3(22), т. 2. – С. 289–294.

11. Задорожна О. Результативність спортсменок збірної команди Естонії у командних змаганнях із фехтування на шпагах (на прикладі сезону 2016-2017 рр.) / Задорожна О., Гошко А., Палатний А. // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : Зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2018. – Вип. 5(24), т. 2. – С. 210–216.

12. Клешнев В. В. Модели научно-методического обеспечения подготовки элитных спортсменов [Электронный ресурс] / В. В. Клешнев // Основные функции спорта в современном обществе. – 2007. – 9 с. – Режим доступа: www.biorow.com/ru_papers_files/2007%20sport%20sci%20models.pdf.

13. Козлова Н. А. Развитие основ централизованной подготовки спортсменов в олимпийском спорте / Козлова Н. А. // Физическое воспитание студентов. – 2012. – № 1. – С. 47–49.

14. Пітин М. Засоби теоретичної підготовки у системі багаторічного удосконалення спортсменів / М. Пітин, О. Задорожна // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту та здоров'я людини / за ред. Євгена Приступи. – Львів, 2013. – Вип. 1. – С. 169–173.

15. Павленко Ю. Організація та середовище системи науково-методичного забезпечення олімпійської підготовки / Павленко Ю. // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2011. – № 4(6). – С. 34–39.

16. Рубин В.С. Олимпийские и годовые циклы тренировки / В. С. Рубин. – Москва : Советский спорт, 2004.

17. Сітнікова Н. С. Сучасний стан фінансування Олімпійського руху в Україні [Електронний ресурс] / Н. С. Сітнікова // Державне будівництво. – 2011. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_44

18. Стратегія формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. N 592-р. Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 760 ([760-2013-п](#)) від 17.10.2013 р.

19. Тренажерні засоби в удосконаленні підготовленості спортсменів у фехтуванні / Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Семеряк З. С., Задорожна О. Р., Смирновський С. Б. // Вісник Чернігів. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – Чернігів, 2014. – Вип. 118, т. 2. – С. 30–34.

Інформаційні ресурси інтернет:

- Мультимедійне забезпечення лекцій, демонстрація відеороликів з Ігор Олімпіад та Зимових Олімпійських ігор.
- НОК України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.noc-ukr.org/>
- Міжнародний Олімпійський комітет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.olympic.org/>
- Олімпійська арена [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.olimparena.org/>
- Освітній портал „Веспо” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vespo.com.ua